

23.1.13

16b (סיום הפרק) → 18a (ואין עושין עיר הנדחת)

1. והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה וסקלתם באבנים ומתו: דברים יז, ה

2. וצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו את ישבי עירם לאמר גלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעתם: דברים יג, יד

3. כי תשמע באחת עריך אשר ה' אלהיך נתן לך לשבת שם לאמר: דברים יג, יג

4. ויאמר ה' אל משה אקפה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: במדבר יא, טז

5. וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמת עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך: במדבר יא, יז

6. ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך: שמות יח, כב

7. וישארו שני אנשים במחנה שם האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בפתבים ולא יצאו האלה והיתנבאו במחנה: במדבר יא, כז

8. ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל: במדבר ג, מז

9. כה אמר אדני ה' האתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אתך עליהם: יחזקאל לח, יז

10. וירד ה' בענן וידבר אלו ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים והיה כנוח עליהם הרוח והיתנבאו ולא יספו: במדבר יא, כה

11. את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסו ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי: דברים ה, יח

12. וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה: במדבר יא, כז

13. ויען והושע בן נון משרת משה מבחריו ויאמר משה קלאם: במדבר יא, כח

14. ואתה תחזה מפל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שגאי בצע ושמת עליהם שרי אלים שרי מאות שרי המשים ושרי עשרות: שמות יח, כא

- I Analyzing last clause of משנה ה' assignment of the נדחת to עיר הנדחת and limitations to identifying נדחת
- a Source: v. 1 implies that only individuals are judged by שעריך → whole cities judged by גדול ב"ד
  - b Limitation #1: no עיר הנדחת on a border
    - i Source: v. 2 – מקרבך (per ר"ש who is המקרא is דורש טעם המקרא, this will lead to enemies occupying land)
  - c Limitation #2: cannot declare 3 נדחת עיר
    - i Source: v. 3 states אחת, but עריך (plural) implies 2 → 2 allowed, not 3 (supporting ברייתא)
    - ii דב sometimes assigned this limitation to one ב"ד, but multiple בתי דין may declare more than 2
      - 1 Other times: he interpreted broadly – even multiple בתי דין may not declare (a sum of) 3 → geographic vacuum
        - (a) דל (therefore) it only applies when done in one area; but in varying regions, may declare more
        - (b) דל יוחנן even in dispersed regions, may not make 3 – due to קרחה (geographic vacuum)
- II Analysis of משנה ה' – makeup of גדול (71) and ב"ד הגדול (23)
- a Reason for דבנן's position: v. 5 implies that משה is supervising the 70 (+1=71)
  - b יהודה interprets עמך as on account of the שכינה (but he's not a member of the collegiums)
    - i דבנן v. 6 is read as משה joining them
    - ii דל יהודה v. 6 means that they must be like משה
      - 1 דבנן infer that from ונשאו אתך (and infer to גדולה)
        - (a) Tangent: Aggadadic excursus about ומידד (vv. 7-13)
  - c Argument for 23: add 3 in order to ensure a convicting majority of 2 (הטייה לרעה)
    - i Challenge: in any case, there can't be a convicting majority of 2 (since number is always odd)
    - ii Answer: indeed, only way it could happen is if we add דיינים (due to abstention) or ב"ד הגדול according to ר"י (70)
  - d Tangent: miscellaneous rules about סנהדרין, specifically in capital cases
    - i דל אבהו when we add (in case of 11 vs. 11 [capital case] and 23rd doesn't know) – we can add 2 (=24)
      - 1 Challenge: this is obvious
      - 2 Defense: דל סד"א that the abstainer is considered present and if he decides, we'd accept it – דל קמ"ל that he is "gone"
    - ii דב כהנא if the entire 23 ruled for conviction, we excuse them and retry
      - 1 Reason: since we know that a convicting court must "sleep on it" (הלנת דין), there's no way they'll reevaluate
    - iii דל יוחנן members must be experts, including witchcraft and all known languages – to hear from עדים directly
      - 1 And: must know how to "declare שרץ pure" using logic (ר"ב's example from snake)
      - 2 דב regarding languages, must have 2 that can speak and 1 who can understand (or 3/1)
        - (a) Tangent: list of 4 who knew all languages in יבנה – included ר' שמעון "who judged before them"
        - (i) Tangent: identifications of various חכמים by their nicknames (including לפני חכמים)
- III Analysis of end of משנה ו' – dispute whether a town requires 120 (חכמים) or 230 (ר' נחמיה) to qualify for קטנה
- a 120: 3 rows of 23 + 23 = 92 + 10 = 102 + 12 factoti ב"ד = 114 + 6 indispensable citizens (e.g. doctor) = 120
  - b 230: (10 per member of the ב"ד)
    - i רבי requires 277 (need another 47 to add to ב"ד if they are divided) (or 278)
      - 1 Reason: we add until we get to size of גדול ב"ד (70 – יהודה – ר' 71; ר' יהודה – 70)
  - c Coda: v. 14, against 600K men, leads to total of 78,600 judges!